

ג. קינא וגירש — אמרו בירושלמי, כמי שמחל על קינויו, וכשנושאה צריך לקנא שוב. הכל שוים שאין מתנה עמה לא על קודם שתתארס ולא על אחר שתתגרש, שהרי אם נטמאה לאחר גירושין אינה נאסרת עליו לחזור לו.

כו. שומרת יבם שזינתה — האם מותרת ליבמה או אסורה?

אמר רב המנונא: שומרת יבם שזינתה — אסורה ליבמה. במערבא אמרו: אין הלכה כרב המנונא. [ומה ששנינו במשנתנו שנשבעת שלא סתתה כשהיא שומרת יבם — אליבא דרבי עקיבא נשנית, שאמר אין קדושין תופסין בחייבי לאוין, ולדבריו דינה כחייבי כריתות ואסורה ליבמה, אבל לדין אינה נאסרת].

א. התוס' כתבו על פי סוגיות הגמרא ביבמות שהלכה כרב המנונא. ואילו הרמב"ם פסק ששומרת יבם שזינתה מותרת ליבם. וכן פסק בה"ג (הל' יבום). וכן דעת הרא"ש ביבמות (והרי"ף. נוב"ק אה"ע נד) וטור שלחן ערוך אה"ע קנט.ב. וע"ע בית הלוי ח"ב מ).
ב. האחרונים הוכיחו שגם לרבי עקיבא או לרב המנונא, שומ"י שזינתה לא פקעה זיקתה וחייבת לחלוץ. (עפ"י אחיעזר א; חזו"א סג,ד; אמרי משה ז. וע' בבאור הדבר בקהלות יעקב יבמות ג. ובדבריו מיושבת הערתו בסוטה סי' ה,ב).

דפים יח — יט

כו. האם האשה שותה ושונה?

נחלקו תנאים בדבר; ופירש רבא מחלוקתם:
באיש אחד ובוועל אחד, הכל מודים שאינה שותה ושונה. (זאת תורת הקנאות. ומסתבר למעט באופן זה, שכיון שקינא לה מזה ושתתה ונמצאת נקיה ומקנא לו שוב כבראשונה, נראה הדבר שאדם קנטרן הוא ומתכוין להקניטה).
בשני אנשים ושני בוועלים — דברי הכל שותה ושונה. (זאת תורת הקנאות — יעשה לה כתורה זו בכמה קנאות).
באיש אחד ושני בוועלים; שני אנשים ובוועל אחד — לתנא קמא שונה ולחכמים אינה שונה. ולרבי יהודה, באיש אחד אינה שונה אף בשני בוועלים, ובשני אנשים שונה אף כשמקנאים בה מבוועל אחד.
א. הלכה שותה ושונה מלבד באיש אחד ובוועל אחד, כדברי תנא קמא. חזר וקינא לה מאותו אדם, ונסתרה עמו — אסורה עליו עולמית (רמב"ם).
ב. כל עוד לא שתתה, יכול לקנא לה כמה פעמים מכמה אנשים, ומשקה פעם אחת על כולן, ומביאה מנחה אחת. (תוס' עפ"י משנת כריתות).

פרק שלישי; דף יט

כח. א. מנחת הסוטה, אימתי היא נעשית ומהו סדר עבודותיה?

ב. תנופת המנחה, על ידי מי היא נעשית?

ג. 'זהשקה' ו'אחר ישקה' ו'זהשקה' — שלש השקאות הללו למה?

א-ב. לדברי חכמים הקרבת המנחה היתה נעשית לאחר ההשקאה. ולרבי שמעון מקריב את מנחתה ואח"כ משקה. ואם השקה ואח"כ הקריב — כשרה. ולרבי עקיבא (כפרש"י), השקה ואח"כ הקריב — פסולה. א. הכל מודים שמחיקת המגילה נעשית לכתחילה סמוך להשקאה. (כן מפורש בירושלמי, מובא בתוס').

ב. לחכמים, אם הקריב מנחתה ואח"כ השקה — כשרה. (כן בארו התוס' בפירוש הסוגיא, וכן הביאו מהירושלמי). וכן פסק הרמב"ם. (ד, יד; ג, טו). וכן כתב המאירי.

ואילו הרי"א פסק כרבי שמעון, [אולי משום דסתם משנה דלקמן שמקריב ואח"כ משקה. ולפי זה יש לומר שלשיטתו אף בדיעבד אם שינה הסדר פסל, שהרי העמידוהו כרבי עקיבא].

ג. לפירוש רבנו חננאל, נחלקו תנאים אליבא דרבי עקיבא, האם סובר כחכמים או כרבי שמעון.

היה נוטל את מנחתה מתוך כפיפה מצרית ונותנה לתוך כלי שרת.

רש"י כתב שהבעל נותן לתוך הכלי. ופירש הנצי"ב לפי שמצוה בבעלים להקדישו. והתוס' כתבו עפ"י הירושלמי שהכהן נוטלה ממנה ומניחה בכלי. אך אפשר שכשר גם בור אלא מאחר שהכהן נוטלה הוא גם מניח.

נותן המנחה על ידה, וכהן מניח ידו מתחתיה ומניפה (ולקח הכהן... והניף. ודרשו גזרה שוה 'יד-יד' מתנופת השלמים שהתנופה בבעלים, הכיצד — מניח ידו תחת ידי הבעלים ומניף). הניף והגיש קמץ והקטיר, והשאר נאכל לכהנים.

יש מפרשים שהכהן מניח ידו תחת ידה ממש. ויש אומרים שהיא אוזת למעלה והוא אוזו בתחתית הכלי, ומניפים. (ע' בראשונים כאן ובסוכה מז ובקדושין לו ובמנחות סא).

ג. והשקה קמא (שנאמר לאחר מחיקה וקודם הקטרת המנחה) — לחכמים, לגופו. מלמד ששותה ואחר כך מקריב. לרבי שמעון (שסובר מקריב ואח"כ משקה), ללמד שאם השקה ואח"כ הקריב את מנחתה — כשרה.

ואחר ישקה (שנאמר לאחר הקטרת המנחה) — לחכמים, מלמד שאם רישום הכתב ניכר [או שלא מחקו כלל עד לאחר ההקרבה], מוחק עתה לגמרי ומשקנה. לרבי שמעון — לגופו, שמקריב את מנחתה ואח"כ משקה.

בירושלמי דרשו לחכמים מואחר ישקה, שמערערין ומשקים על כרחה.

והשקה בתרא — לחכמים ולרבי שמעון, מלמד שאם נמחקה המגילה ואומרת איני שותה, משקים אותה בעל כרחה.

לפרש"י, רבי עקיבא סבר כרבי שמעון שמקריב ואח"כ משקה, אלא שלדעתו אפילו בדיעבד אם הקדים ההשקאה אינה כשרה. והוא דורש [אליבא דחד תנא] מוהשקה קמא שאם נמחקה המגילה קודם ההקטרה, אעפ"י שנמחקה שלא כדין [שהרי יש לאחר המחיקה כמה שאפשר], מערערים אותה לשתות בעל כרחה או שתודה שנטמאה. ואילו רבי שמעון סובר שאין משקים אותה בעל כרחה אלא אם נמחקה כדין לאחר הקטרה.

דפים יט — כ

כט. א. עד מתי יכולה האשה לחזור בה ולומר 'איני שותה'?

ב. אמרה 'איני שותה' וחזרה ואמרה 'שותה אני' — מהו?